

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: Kjell Hagberg
 Härad: FROSTA Adress: _____
 Socken: S. RÖRUM Berättat av: Greta Nilsson
 Uppteckningsår: _____ Född år _____ i S. RÖRUM

Uppteckningen rör Sjukdom o Folkmedeciner.

<u>Lunginflammation.</u>	<u>1.</u>
<u>Kegehosta</u>	<u>3.</u>
<u>Förstoppning. o Scharlakansfeber.</u>	<u>3.</u>
<u>Ont i halsen / Difteri. /</u>	<u>5.</u>
<u>Ironungsplåster</u>	<u>6.</u>
<u>Trötteratten o Vårtor.</u>	<u>7.</u>
<u>Stekerer</u>	<u>9.</u>
<u>q</u>	<u>10.</u>

2455

1

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sjukdomar och folk-
medisiner

Sjukdomar och folk-
mediciner.

Om en person känner håll i ryggen eller i bröstet och fruktar för lunginflammation eller har det, så skall man koka en gröt bestående av en liter matättika, en hand malört eller senap, samt så mycket rågnjöl att gröten blir så tjock som vanlig rågnjölsgröt. Man lägger därefter gröten i en duk t.ex. en handduk och lägger den på ryggen eller ^hböret på det ställe där man känner hållet. Men man måste observera en sak: grötduken skall alltid läggas från nyckelbenet

Lunginflammation

2 2455

2.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

neråt så att själva nyckelbenet också täckes av omslaget.

När man fått på gröten drar den så kraftigt, att man vill kräkas, men det är inte alls farligt. Man får knappast upp något - bara litet röta kommer upp.

Har den sjuke svårt att somna vispar man ett par ägg med litet konjak och ger honom att dricka.

Att detta medel mot lunginflammation är mycket bra, har jag prövat på många gånger. Min dotter t. ex. låg sjuk i lunginflammation en gång. Hon hade en förfärlig andnöd och klagade över att hon ville kvävas, samt fick upp blod. Jag kokade då gröt och lade på och det dröjde endast några dagar så var hon bättre igen.

Om barnen har fått kegehosta skall man ge dem Kegehosta
en tesked bomolja var tredje morgon på fastande mage
tre gånger i sträck. Detta medel kan egentligen en-
dast användas i början av sjukdomen.

Om det är ett svårare fall eller sjukdomen har
pågått en tid kokar man kamillte och ger de sjuka.
Till en liter te tillsätter man fyra hg brynt socker
och två matskedar risinolja.

Om en person har fått förstoppning kokar man svis- Förstoppning
kon och frukt och ger honom. Men detta medel hjälper
endast när man gör det från början av förstoppningen.

Det enda som hjälper för scharlakansfeber är vär- Scharlakans-
me. Den sjuke måste framför allt akta sig för att dricka feber.
kalla drycker såsom vatten och dricka.

4 2455

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

4

Min som låg en gång sjuk i scharlakansfeber. En dag var jag tvungen att gå bort och jag sade till honom innan jag gick att han inte fick dricka någonting. Jag var borta knappt tre timmar och när jag kommer hem finner jag att pojken är mycket sjuk - han jämrar sig och kan inte ligga stilla. "Vad har du gjort ~~fråga~~ för något?" frågade jag. "Ingenting," sade pojken. "Har du inte druckit något?" Jo, han hade druckit litet granna. När jag kom ut i köket var hela drickakruset tömt och dessutom hade han druckit vatten. Men jag tog och gav honom osilad mjölk och tvingade i honom så mycket han kunde få ner. Han kräktes då så rysligt och jag tror att han fick upp 6 - 7 liter. Jag hade satt mjölkspannen under och den blev nästan full.

När det är fråga om scharlakansfeber är det inte

lönt att skicka efter läkare, för han kan ändå inte göra någon nytta. En kvinna sade till mig en gång:

"Det är inte lönt att kosta på doktor när det är scharlakansfeber, för då skall man ha mycket pengar och ett brett fönster, pengar att betala doktorn med och det breda fönstret att sätta medicin i, ty den kräks barnet ändå upp."

Ont i halsen.

Det enda som man skall göra ~~na~~ när man har ont i halsen, är att lösa en matsked krossad alun i ~~en~~ kvarter vatten och gurgla sig med detta. För i tiden hade de inte benämningen difteri; de sade bara att "de hade ont i halsen", men det var väl detsamma, antar jag.

/Difteri/

Småbarn, som inte kunna gurgla sig, måste man hälla gurgelvattnet i halsen på . Om de skulle råka svälja li-

tet så gör det inte något alls, för det är inte farligt på något sätt. Men detta medel hjälper ofelbart.

Mot bölder, blodförgiftning o. dyl. skall man använda honungsplåster. Honung och vetemjöl eller fint rågmjöl knådas tillsammans och kletas på en lapp och lägges på det sjuka stället. Det drar ur och skall bytas var tredje dag. Det värker olidligt. Homungsplåster

Bagerskan här i S.Rörum mötte jag en dag. Hon klagade över att hon hade ont i ett finger. Antagligen hade hon från början skurit sig i fingret och det var nu blåsvart. Hon berättade, att hon varit hos doktorn och att barnmorskan läde om det varje dag. Men det ville inte bli bra och hon bad mig därför att jag skulle hjälpa henne.

"Hjälpa andra det vågar jag mig inte på", sade jag, "men vore det jag själv så skulle jag lägga på honungs-

plåster." Kvinnan gjorde som jag sagt henne och efter tre dagar kom hon till mig och sade , att nu var fingern redan bra. Det tror jag inte alls, sade jag. När jag såg efter var fingern mycket bättre, men den var blåsvart på flera ställen ännu. Jag sade då till henne, att hon måste hålla på i en fjorton dagar med plåstret, innan fingren blev helt och hållet frisk. Hon berättade sedan för mig, att massor av röta kom ut, när hon bytte om plåster. Fingern blev emellertid fullt bra.

Man skall inte krama ut var, när fingern är torr, utan först tvätta med ljummet vatten, i vilket man hållt ett par droppar ättika. Huden uppmjukas härigenom.

En man kom till mig och bad , att jag skulle hjälpa honom. Han hade en mängd stora vårtor i handen. Han hade

Tvättevatten

Honungsplåster
mot vårtor.

2455

2455

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

8

varit hos doktorn och denne hade skurit ett kors i mitt i handen. Nu var handen svart och blå och såg otäck ut, och han bad mig äntligen hjälpa sig, ty han visste inte vad han skulle taga sig till.

Först tvättade jag honom med ljummet vatten och ättika. Det kom då bort en massa lort . Sedan lade jag på honungsplåster. "Det kommer jag att värka rejält", sade jag till honom. "Åh, lite värk är väl ingenting för en karl", sade han. Men han berättade sedan för mig, att när han kom hem och hade lagt sig på kvällen, så fick han en sådan olidlig värk, att han inte visste sin ro, utan ville taga av plåstret. "Visa dig som en karl!" sade hans hustru till honom.

På morgonen , när han lyfte ~~på~~ på plåstret, var det en hel kaffekopp full med blodröta.

Skeve
M. Frost
S. S. P. P.

2455

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9.
P. K. K. K.
M. G. M.
S. P.

Skever

Skever

Ett av mina barn hade skever, och jag gick till en
gumma, som jag visste kunde bota detta. Hon sade, att jag
skulle tugga ull av en kvinna som först fött ett gosse-
barn, och sedan skulle jag spinna ullen till en tråd som
skulle vara lika lång som barnet. Resten skulle jag brän-
na upp i eld. Kvinnan mätte sedan barnet med denna tråd.
Hon mätte längden mellan fingerspetsarna och barnets längd,
samt mätte ett kors vid varje led. Detta skedde två gånger
Först i nedan, därefter i ny och så åter i nedan och till
sist brändes tråden upp. Barnet blev emellertid friskt.

2455

10

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ett annat av mina barn hade också fått skever,
och denna gång var det en annan kvinna, som jag sök-
te. Hon sade, att jag skulle stjäla nio rispinnar
från ett vedkast och koka dessa pinner i mjölk ~~EFTER~~
efter en enfärgad ko. Barnet skulle sedan tvättas i
den mjölken i nedan, i ny och i nedan igen en torsdag,
en söndag och så åter en torsdag igen innan solen gick
upp. Det skulle dessutom göras under fullständig tyst-
nad. Även detta barn blev bra från skevern.

S. Rönne
Med Greta
En S. Rönne

Upp. P. Hagberg
Per. Greta Nilsson
S. Rönne